

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 04 lipca 2023 r.

P-1.4131.192.2023.KD

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, z 2023 r. poz. 572)

stwierdzam nieważność

ust. 3 załącznika do uchwały Nr XXXV/256/2023 Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXII/157/2021 Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie określenia: zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego; zasad udzielania i rozmiar obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, dyrektora i wicedyrektora szkoły oraz nauczyciela pełniącego inne stanowisko kierownicze w szkole w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy, a także nauczyciela, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze; tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, nauczycieli kształcenia na odległość oraz zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w formie zaocznej kształcenia na odległość, pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradni psychologiczno – pedagogicznej, nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.

Uzasadnienie

W dniu 29 maja 2023 r. Rada Powiatu w Kamieniu Pomorskim podjęła uchwałę Nr XXXV/256/2023 w sprawie zmiany Uchwały Nr XXII/157/2021 Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie określenia: zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego; zasad udzielania i rozmiar obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, dyrektora i wicedyrektora szkoły oraz nauczyciela pełniącego inne stanowisko kierownicze w szkole w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy, a także nauczyciela, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze; tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, nauczycieli kształcenia na odległość oraz zasad zaliczania

Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie

Wydział Prawny

Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin

tel. 91 43 03 703

www.szczecin.uw.gov.pl, e-mail: wp@szczecin.uw.gov.pl

do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w formie zaocznej kształcenia na odległość, pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradni psychologiczno – pedagogicznej, nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie akt ten wpłynął w dniu 7 czerwca 2023 r.

Przedmiotowym aktem organ stanowiący Powiatu Kamieńskiego dokonał zmiany uchwały Nr XXII/157/2022 z dnia 29 czerwca 2021 r.¹ w zakresie jej załącznika Nr 2 określającego: „Zasady udzielania i rozmiar obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, nauczyciela, któremu powierzono stanowisko lub pełnienie obowiązków dyrektora szkoły lub placówki oświatowej, stanowisko wicedyrektora szkoły lub placówki oświatowej oraz inne stanowisko kierownicze w szkole lub placówce oświatowej w zależności od wielkości i typu szkoły lub placówki oświatowej oraz warunków pracy, a także nauczyciela, który pełni obowiązki kierownicze w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze”.

Jako materialnoprawną podstawę podjęcia uchwały Nr XXXV/256/2023 Rada Powiatu w Kamieniu Pomorskim powołała, m.in. art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b ustawy Karta Nauczyciela², zgodnie z którym: *Organ prowadzący szkołę lub placówkę określa tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 22 godzin. W myśl art. 91d pkt 1 ww. ustawy kompetencje organu prowadzącego w tym zakresie wykonuje rada powiatu.*

Należy jednak zauważyć, że uprawnienie organu stanowiącego powiatu do podjęcia uchwały w przedmiocie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, oraz zwolnień z obowiązku realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nie wynika z przywołanego przez Radę Powiatu w Kamieniu Pomorskim przepisu Karty Nauczyciela, lecz z art. 42 ust. 7 pkt 2 tego aktu. Zgodnie z ww. unormowaniem: *Organ prowadzący szkołę lub placówkę określa zasady udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3. Wobec brzmienia cyt. regulacji – mimo jej niepowołania w podstawie prawnej uchwały Nr XXXV/256/2023 - uprawnienie Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim do podjęcia ww. aktu nie budzi wątpliwości organu nadzoru. W wyniku badania zgodności z prawem stwierdzono jednak, że przepis ust. 3 załącznika do uchwały Nr XXXV/256/2023 narusza prawo w sposób istotny, z przyczyn opisanych poniżej.*

W ust. 3 załącznika do uchwały Nr XXXV/256/2023 Rada Powiatu postanowiła, że: *Organ prowadzący może w uzasadnionych przypadkach, zwolnić dyrektora, od obowiązku realizacji zajęć w ramach obniżonego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć lub zmniejszyć ten wymiar na czas określony, jeżeli warunki funkcjonowania szkoły lub placówki powodują znaczne zwiększenie zadań dyrektora. Dotyczy to także nauczycieli, którym powierzono to stanowisko w zastępstwie.*

¹ Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego, poz. 3361.

² Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984 z późn. zm.).

Na przestrzeni ostatnich lat w orzecznictwie sądowoadministracyjnym³ w wyraźny sposób wykształcił się pogląd negujący możliwość przyznawania obniżek tygodniowego wymiaru godzin zajęć bądź zwolnień od obowiązku ich realizacji – wymienionym z imienia i nazwiska dyrektorom konkretnych placówek oświatowych.

W orzecznictwie zwraca się przede wszystkim uwagę, że przyznanie zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć bądź obniżenie pensum dyrektorowi konkretnej placówki narusza zasadę równości. Jak podkreśla Naczelny Sąd Administracyjny w wyrokach z dnia 7 czerwca 2022 r., sygn. akt III OSK 5170/21, III OSK 5192/21, III OSK 5218/21 w takim przypadku *mogłoby bowiem dojść do sytuacji, w której pomimo tożsamyh warunków pracy, wielkości i typu szkoły w odniesieniu do kilku placówek, ze zwolnienia korzystałby wyłącznie dyrektor jednej z nich. W związku z tym organ winien określić warunki zwolnienia jednakowe dla osób określonych w art. 42 ust. 6 KN, we wszystkich placówkach spełniających określone kryteria (przy uwzględnieniu wyżej wskazanych przesłanek ustawowych), dla którego organem prowadzącym jest gmina. Taki zaś akt – jako zawierający normy o charakterze abstrakcyjnym i generalnym – stanowi akt prawa miejscowego (zob. wyrok WSA w Olsztynie z 18 lutego 2020 r., II SA/Ol 1116/19). Z uwagi na powyższe należy stwierdzić, że organ prowadzący nie posiada kompetencji do indywidualnego zwolnienia dyrektora (wskazanego z imienia i nazwiska) konkretnej placówki od obowiązku realizacji tygodniowego wymiaru zajęć, co ma miejsce w niniejszej sprawie.*

Sąd wskazuje w ww. orzeczeniach również, że przepis art. 42 ust. 7 pkt 2 ma charakter *stricte* ustrojowy, natomiast granice przyznanego uprawnienia i jego istota określona została w art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela, z którego wynika, że obniżenie obowiązkowego wymiaru godzin zajęć bądź zwolnienie z obowiązku ich realizacji powinno przyjąć formę zasad skierowanych do wszystkich nauczycieli, o których mowa w tym przepisie, uwzględniających wielkość i typ szkoły, a także warunki pracy. Organ winien więc określić warunki zwolnienia bądź obniżenia wymiaru godzin zajęć jednakowe dla osób określonych w art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela, we wszystkich placówkach spełniających określone kryteria (przy uwzględnieniu wyżej wskazanych przesłanek ustawowych), dla którego organem prowadzącym jest jednostka samorządu terytorialnego. To zatem ustalone przez organ prowadzący w drodze aktu o charakterze normatywnym zasady mają stanowić bezpośrednie źródło uprawnień dla adresatów norm w nich zawartych. W ten sposób bowiem, każdy nauczyciel wykonujący obowiązki na stanowisku kierowniczym przy spełnieniu jasno sformułowanych w tego rodzaju uchwale przesłanek będzie mógł korzystać na takich samych zasadach jak inni nauczyciele (a więc równych) z uprawnień przewidzianych w tej uchwale.

W świetle powyższego zatem, nie jest prawidłowe postanowienie zamieszczone w ust. 3 załącznika do uchwały Nr XXXV/256/2023. Po pierwsze bowiem warunek uzyskania zwolnienia z obowiązku realizacji godzin zajęć bądź obniżki wymiaru godzin zajęć innej niż określona w ust. 1 ww. załącznika do uchwały jest nieprecyzyjny i niedookreślony, uchwałodawca posłużył się tutaj zwrotem „znaczone zwiększenie zadań”, a także „w uzasadnionych przypadkach” nie wskazując, jak należy je rozumieć. Po drugie, stanowiąc w ten sposób Rada Powiatu przyznała organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę (tu: zgodnie z art. 91d pkt 1 w zw. z art. 42 ust. 7 pkt 2 Karty Nauczyciela – sobie) kompetencję do jednostronnego arbitralnego decydowania, kiedy dany wniosek dyrektora zasługuje na uwzględnienie, to znaczy, czy przedstawione w nim argumenty pozwalają na przyjęcie, że zadania dyrektora zwiększyły się „znacznie” albo dany przypadek jest „uzasadniony”. Tymczasem, skoro przepis art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela nie uprawnia

³ Por. wyrok WSA w Szczecinie z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt II SA/Sz 1161/22.

do podejmowania uchwał w przedmiocie przyznania indywidualnej obniżki obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczyciela ani też indywidualnego zwolnienia go z obowiązku realizacji tych zajęć, to tym samym Rada ani nie może przyznawać takiego uprawnienia sobie, ani delegować go na organ wykonawczy Powiatu.

W świetle przedstawionej argumentacji, stwierdzenie nieważności ust. 3 załącznika do uchwały Nr XXXV/256/2023 Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXII/157/2021 Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie określenia: zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego; zasad udzielania i rozmiar obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, dyrektora i wicedyrektora szkoły oraz nauczyciela pełniącego inne stanowisko kierownicze w szkole w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy, a także nauczyciela, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze; tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, nauczycieli kształcenia na odległość oraz zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w formie zaocznej kształcenia na odległość, pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradni psychologiczno – pedagogicznej, nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Mateusz Wagemann

Otrzymują:

- 1) Rada Powiatu w Kamieniu Pomorskim,
- 2) aa.